

DUTCH / NÉERLANDAIS / HOLANDES A1

Standard Level / Niveau Moyen (Option Moyenne) / Nivel Medio

Thursday 13 May 1999 (afternoon) / Jeudi 13 mai 1999 (après-midi) / Jueves 13 de mayo de 1999 (tarde)

Paper / Épreuve / Prueba 1

3h

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

Do NOT open this examination paper until instructed to do so.

This paper consists of two sections, Section A and Section B.

Answer BOTH Section A AND Section B.

Section A: Write a commentary on ONE passage. Include in your commentary answers to ALL the questions set.

Section B: Answer ONE essay question. Refer mainly to works studied in Part 3 (Groups of Works); references to other works are permissible but must not form the main body of your answer.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

NE PAS OUVRIR cette épreuve avant d'y être autorisé.

Cette épreuve comporte deux sections, la Section A et la Section B.

Répondre ET à la Section A ET à la Section B.

Section A: Écrire un commentaire sur UN passage. Votre commentaire doit traiter toutes les questions posées.

Section B: Traiter UN sujet de composition. Se référer principalement aux œuvres étudiées dans la troisième partie (Groupes d'œuvres); les références à d'autres œuvres sont permises mais ne doivent pas constituer l'essentiel de la réponse.

INSTRUCCIONES PARA LOS CANDIDATOS

NO ABRA esta prueba hasta que se lo autoricen.

En esta prueba hay dos secciones: la Sección A y la Sección B.

Conteste las dos secciones, A y B.

Sección A: Escriba un comentario sobre UNO de los fragmentos. Debe incluir en su comentario respuestas a todas las preguntas de orientación.

Sección B: Elija UN tema de redacción. Su respuesta debe centrarse principalmente en las obras estudiadas para la Parte 3 (Grupos de obras); se permiten referencias a otras obras siempre que no formen la parte principal de la respuesta.

DEEL A

Schrijf een commentaar bij een van de volgende teksten:

1. (a)

De bijeenkomst

Prosper bezocht voor het eerst een bijeenkomst van de Vereniging voor Vlaamse kunst en cultuur. De zaal of liever het zaaltje waarin ze heden bijeengestouwd waren, keek uit op een breed plein, dat met bomen was omzoomd en waar helgele trams krijsend af en aan reden.

5 Prosper had een plaatsje gevonden dichtbij het raam. Het zaaltje was aangekleed in een somber behang met zilveren leliemotieven. Op de grote tafel waarachter de kleine voorzitter zat, stond slechts een kristallen asbak en je zag hoe het de voorzitter deerde dat hij er niet bij kon om zijn sigaret die hij bevend tussen de vingers hield, erin af te
10 dippen. Een van de jongere schrijvers had het opgemerkt en beijverde zich om de asbak binnen het bereik van de voorzitter te brengen.

Het zaaltje liep langzaam vol. De stoelen werden achteruitgeschoven op het glimmend parket. Een kristallen luchter hing boven de hoofden van het bestuur, waarvan de secretaris net begonnen was het jaarverslag van zijn blad af te lezen, dat hij
15 schuin naar het licht hield dat door de ramen naar binnen viel, want de luchter was nog niet aangestoken ofschoon het tegen de avond liep. Af en toe keek hij van zijn tekst op om naar reacties te speuren. Maar die kwamen er niet. Het verslag kwam erop neer dat de Vereniging in het afgelopen jaar zo goed als niets had gepresteerd, maar het werd zo voorgesteld alsof dit zelf een activiteit ware. Overigens werd meegedeeld dat de contributie verhoogd zou worden. Daarop volgde er een enigszins verwarde discussie.

20 Was het hierop dat Prosper jarenlang gewacht had? De opwinding om het nieuwe maakte plaats voor een gevoel van ontgoocheling. Jawel, je kon ze nu van heel dichtbij bekijken, de luitjes wier hele leven verliep tussen lezen en gelezen worden. Je had nauwelijks kunnen zeggen in hoeverre deze bijeenkomst afweek van de jaarvergadering van de Vereniging van Belgische Banketbakkers. Het verschil zou allicht alleen aan
25 insiders bekend zijn. Overigens zag het er niet naar uit dat deze mensen, behoorlijk geschoeid, verzorgd gekleed – behalve een paar jongelui aan zijn linkerkant in hun te wijde fluwelen broeken en op witlinnen turnpantoffels – verbeterd bezig waren met literatuur. Op het ogenblik althans niet. Zij zaten vredig in de hen voorgeschreven kring. De jongeren en de onbekende auteurs in de buitenste kringen, naar raam deur of
30 muur toe van het middelpunt weggeduwd. Halfweg zaten degenen die nog aan het klimmen waren en zij die duidelijk op de terugweg waren, die de gunst van het publiek of van de kritiek hadden verspeeld of die tot een voorbije stijlrichting behoorden. Ook de mensen van radio, televisie of schrijvende pers zaten op een paar na ergens middenin, omdat je in deze gevallen moeilijk kunst van beroep kunt onderscheiden.

35 In de binnenste kring tenslotte zaten bestuur en diegenen die dit jaar tot een bestuursfunctie geroepen zouden worden of dat van zichzelf veronderstelden, een paar ambtenaren die erg invloedrijk waren en die beslissingen konden nemen over geld en literaire prijzen. Die zaten naast een paar gearriveerde auteurs die zich meer nonchalant konden veroorloven dan de rest. Over het algemeen werd een
40 bestuursfunctie beschouwd als een middel om hogerop te kruipen, over de vele gebogen

ruggen heen, naar een veilige broedplaats.

Het publiek bestond vooral uit ambtenaren; een pastoor, een dokter die ieder ogenblik een telefonische oproep kon verwachten. Bij het minste rinkelen van de telefoon beneden keken ze allemaal naar hem. Verder waren er een bibliothecaris en
45 vooral veel leraren en onderwijzers. Daareven nog, eer de vergadering begon, werd meer over leerlingen en onderwijsprogramma's gesproken dan over literatuur, wat Prosper niet bijster aanstond. Je kwam toch hierheen om meer te vernemen over kunst, over de achterkeuken van de literatuur? En hoe je het moest aanleggen om in weinige jaren even bekend te worden als de overige lui uit de binnenste kring.

Uit: Fernand Handtpoorter, *Als een kommervolle hond*, Brugge, 1972 (bewerkt).

- Met welke verwachtingen gaat Prosper naar de bijeenkomst?
- Beschrijf in het kort hoe de avond en het gezelschap getypeerd worden.
- In dit fragment wordt op twee manieren tegen kunst aangekeken. Welke twee?
- Welke relatie is er tussen het taalgebruik van de auteur en de inhoud van dit fragment?

1. (b)

Het kindsbeen

Het zat er in
als we fazant aten thuis
of werd er een schilderij verhangen, ik kletste
in de keuken tegen zijn veren, ik staarde als enige
5 naar de bleke vlek op het behang tot het een venster werd

nu [enorm gegroeid]
bekender met muren
hun uitslag, hun altijd eendere teksten en tekeningen
past mijn voet nog in mijn eerste schoen: ik heb een veer
10 in mijn linkerhand, een lege plek in mijn rechter

maar wat moet ik ermee
voorwerpen sindsdien
zijn nogal lodderig geworden, nogal onhandelbaar en
alles wat mij lief is is leeg als een officieel
15 formulier dus vul maar in:

sinds ik van
kindsbeen af
die lege plek bewaar, die stilte in de hersenschors
knoop ik van alles aan elkaar; net als de man die van een ansicht
20 de top van de Mount Everest schetste verklaar ik:
"het panorama is er prachtig".

Uit: J. Bernlef, *Ben even weg* (1965).

- Wat wordt in dit gedicht gezien als het belangrijkste verschil tussen het kind-zijn en het volwassen-zijn?
- Welke betekenis kent de dichter toe aan de fantasie?
- Wat is de belangrijkste 'boodschap' van dit gedicht?
- Zijn de stijl en de vorm van dit gedicht typerend voor poëzie? Licht je antwoord toe.

DEEL B

Schrijf een opstel over EEN van de volgende onderwerpen. Baseer je opstel op tenminste twee bestudeerde werken van Part 3 van de literatuurlijst. Verwijzingen naar andere werken zijn toegestaan maar mogen niet het hoofdbestanddeel vormen van je opstel.

20-e eeuws toneel

2. (a) De strijd tussen goed en kwaad is zo oud als de mensheid. Is die strijd ook als thema aanwezig in het moderne toneel? Beantwoord deze vraag aan de hand van tenminste twee werken.

of

- (b) Wat is de functie van het modern toneel: de toeschouwer te laten zien hoe de werkelijkheid er 'echt' uitziet of de toeschouwer mee te nemen in de wereld van de fantasie? Beantwoord deze vraag aan de hand van tenminste twee toneelstukken.

Generatiekloof

3. (a) Het zich afzetten van jongeren tegen ouderen gaat vaak gepaard met destructief gedrag. Is het ook mogelijk dat een generatieconflict gepaard gaat met constructief gedrag? Licht je antwoord toe aan de hand van tenminste twee gelezen werken.

of

- (b) In welke mate wordt het conflict tussen twee generaties beheerst door de drang naar onafhankelijkheid van de jongere generatie? Beantwoord deze vraag aan de hand van tenminste twee gelezen werken.

Humor in proza en poëzie

4. (a) Hoe humoristisch literatuur kan zijn is afhankelijk van de subjectieve beleving van de lezer. De bedoeling van de schrijver doet niet ter zake. Ben je het met die stelling eens? Licht je antwoord toe aan de hand van tenminste twee literaire werken.

of

- (b) Humoristen gaan de ernstige problemen uit de weg. Ben je het met die uitspraak eens? Licht je antwoord toe aan de hand van tenminste twee gelezen werken.

Oorlog en vrede in proza en poëzie

5. (a) In romans over de oorlog maken de hoofdpersonen – noodgedwongen of niet – vaak verkeerde keuzes. Ben je het met die constatering eens? Licht je antwoord toe aan de hand van twee gelezen werken.

of

- (b) In literatuur over oorlog en vrede is vaak sprake van verzet tegen de onderdrukker, de bezetter. In hoeverre berust dit verzet op idealistische gronden? Zijn er andere, meer zelfzuchtige redenen voor verzet? Bespreek dit thema aan de hand van twee gelezen werken.

Andere landen, andere culturen als bron van inspiratie

6. (a) De wijze waarop een schrijver oude gebruiken en gewoontes in andere culturen beschrijft laat zien hoe hij (of zij) deze beoordeelt: positief of negatief. Behandel dit aspect aan de hand van tenminste twee gelezen werken.

of

- (b) Bespreek aan de hand van twee gelezen werken de houding van de schrijvers ten opzichte van gewoonten en tradities van andere landen en andere culturen.

Individu en samenleving in essays en romans

7. (a) De literatuur laat zien dat de samenleving in vele opzichten het individu beperkingen oplegt. Ben je het met die stelling eens? Licht je antwoord toe aan de hand van tenminste twee gelezen werken.

of

- (b) De eenzaamheid is een belangrijk thema in de literatuur. De oorzaken van eenzaamheid kunnen verschillend zijn. Vergelijk de oorzaken van eenzaamheid van de hoofdpersonen uit twee gelezen werken.
-